

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3065

[Total No. of Pages : 4

[5204] - Ext. - 11

M.A. (Part - I) (For External)

ECONOMICS

Micro Economic Analysis - I and Micro Economic Analysis - II
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answer should be precise and to the point.
- 4) Draw diagrams wherever necessary.

Q1) Explain in detail Prof Samuelson's Revealed Preference theory of demand. [20]

OR

Explain the cardinal and ordinal utility approach. On what account is ordinal utility approach superior to cardinal utility approach? Discuss.

Q2) Give the meaning of Average and Marginal cost. Illustrate these concepts with the help of suitable diagrams and numerical examples. [20]

OR

Explain the law of variable proportions.

Q3) What is monopoly? How monopoly firm attain equilibrium in short run and long run. [20]

OR

What is Oligopoly? Explain how price and output determination under cartels.

P.T.O.

Q4) Critically examine marginal productivity theory of distribution. **[20]**

OR

What are the alternative theories of the firm? Explain the goals of these firms.

Q5) Write short notes on (Any four) **[20]**

- a) Basic Economic problems
- b) Producers surplus
- c) Externality and social welfare
- d) Regulation of monopoly
- e) Arrows impossibility theorem
- f) Classification of markets

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 5]

P3065

[5204] - Ext. - 11

M.A. (Part - I) (For External)

ECONOMICS

Micro Economic Analysis - I and Micro Economic Analysis - II

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) प्रो. सॅम्युलसन यांचा मागणी प्रकट पसंती सिध्दांत सविस्तर स्पष्ट करा. [20]

किंवा

अंकदर्शी आणि क्रमदर्शी उपयोगिता दृष्टीकोण स्पष्ट करा.

‘क्रमदर्शी उपयोगिता दृष्टीकोण’ हा कोणत्या बाबतीत अंकदर्शी उपयोगिता दृष्टीकोणापेक्षा श्रेष्ठ आहे. चर्चा करा.

प्रश्न 2) सरासरी व सीमांत व्ययाचा अर्थ सांगा. योग्य आकृती व सांख्यिकिय उदाहरणाच्या सहाय्याने या संकल्पना स्पष्ट करा. [20]

किंवा

बदलत्या प्रमाणाचा नियम स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) मक्तेदारी म्हणजे काय? मक्तेदारी उत्पादन संस्था अल्पकालीन व दीर्घकालीन समतोल कशाप्रकारे साधते. [20]

किंवा

अल्पविक्रेताधिकार म्हणजे काय? कार्टेल बाजार स्थितीत किंमत आणि उत्पादन निश्चीती कशा प्रकारे होते ते स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) विभाजनाच्या सिमांत उत्पादकता सिध्दांताचे टीकात्मक परिक्षण करा. [20]

किंवा

उत्पादनसंस्थाचे पर्यायी सिध्दांत कोणते? या उत्पादन संस्थेची ध्येय स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणतेही चार) [20]

- अ) मूलभूत आर्थिक समस्या
- ब) उत्पादकांचा वाढावा
- क) बाह्यता व सामाजिक कल्याण
- ड) मक्तेदारीचे नियंत्रण
- इ) अॅरो यांचे अशक्यता प्रमेय
- फ) बाजारांचे वर्गिकरण

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3066

[Total No. of Pages : 4

[5204] - Ext. - 12

M.A. (Part - I) (Annual Pattern)

(For External)

ECONOMICS

Public Economics - I and Public Economics - II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answer should be precised and to the Point.

Q1) Explain the role of government as an agent for Economic planning and development. [20]

OR

Explain in detail stabilization policy.

Q2) Explain the structure and Growth of public Expenditure. [20]

OR

Explain the Ability to pay approach of Taxation.

Q3) Explain in detail the sources of Public Debt. [20]

OR

Explain the Economic classification of Budget.

Q4) Explain the problem of Vertical & Horizontal Imbalance Federal Finance in India. [20]

OR

Explain in detail Fiscal sector Reforms in India.

P.T.O.

Q5) Write short notes (any four)

[20]

- a) Tiebout model
- b) Private Goods
- c) Shifting of Tax Burden
- d) Balanced Budget multiplier
- e) Taxes on Services
- f) Public debt Management

Total No. of Questions : 5]

P3066

[5204] - Ext. - 12

M.A. (Part - I) (Annual Pattern)

(For External)

ECONOMICS

Public Economics - I and Public Economics - II

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) आर्थिक नियोजन आणि आर्थिक विकासातील सरकारची अभिकर्ता/मध्यस्थ म्हणून भूमिका स्पष्ट करा. [20]

किंवा

स्थिरीकरण धोरण सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) सार्वजनिक खर्चाची रचना आणि वाढ सविस्तर स्पष्ट करा. [20]

किंवा

कर रचनेतील करदेय क्षमता दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) सार्वजनिक कर्ज उभारणीचे मार्ग/स्रोत सविस्तर विशद करा. [20]

किंवा

अंदाजपत्रकांचे आर्थिक वर्गीकरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) भारतातील संघ वित्तामधील उध्वगामी आणि समस्तरीय असमतोलाची समस्या स्पष्ट करा. [20]

किंवा

भारतातील वित्तीय क्षेत्रातील सुधारणा सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) टिबु प्रतिमाण
- ब) खाजगी वस्तू
- क) करभार संक्रमन
- ड) समतोल अंदाजपत्रक गुणक
- इ) सेवा कर
- फ) सार्वजनिक कर्ज व्यवस्थापन

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3067

[Total No. of Pages : 4

[5204] - Ext. - 13
M.A. (Part - I) (For External)
ECONOMICS
International Trade and International Finance
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Draw neat diagrams wherever necessary.*
- 4) Answer should be precise and to the Point.*

Q1) Examine critically Comparative cost theory of International Trade. **[20]**

OR

Explain krugman Theory of Economic Geography.

Q2) Discuss the arguments for and against free trade policy. **[20]**

OR

Comment on recent features of global Trade growth.

Q3) Explain the objectives and functions of world Bank. **[20]**

OR

What is Exchange rate? Explain the merits and demerits of Flexible Exchange rate.

Q4) Explain the role and Importance of foreign capital-Trade and Investment. **[20]**

OR

What is meant by Balance of payments Disequilibrium? Explain the causes and effects of disequilibrium in the Balance of payments.

P.T.O.

Q5) Write short notes (any four)

[20]

- a) Leontief paradox
- b) Gross Barter Terms of Trade
- c) Dunkel proposal
- d) Foreign Trade Multiplier
- e) Asian Development Bank
- f) Non-Banking Financial companies

Total No. of Questions : 5]

P3067

[5204] - Ext. - 13

M.A. (Part - I) (For External)

ECONOMICS

International Trade and International Finance

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
4) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या तुलनात्मक खर्च सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा. [20]
किंवा
क्रुगमन यांचा आर्थिक भुगोल सिद्धांत स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) खुल्या व्यापार धोरणाच्या बाजूने आणि विरोधी युक्तीवादांची चर्चा करा. [20]
किंवा
अलीकडच्या जागतिक व्यापार वाढीच्या वैशिष्ट्यांबद्दल टिप्पणी लिहा.
- प्रश्न 3) जागतिक व्यापार वाढीच्या अलीकडील वैशिष्ट्यांवर भाष्य करा. [20]
किंवा
विनिमय दर म्हणजे काय? बदलत्या विनिमय दराचे गुणदोष सांगा.
- प्रश्न 4) विदेशी भांडवल व्यापार आणि गुंतवणूकीची भूमिका व महत्व विशद करा. [20]
किंवा
व्यवहारतोल असमतोल म्हणजे काय? व्यवहारतोल असमतोलाची कारणे आणि परिणाम विशद करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) लिऑनटिफचा विरोधाभास
- ब) स्थूल वस्तू व्यापारशर्ती
- क) डंकेल प्रस्ताव
- ड) विदेशी व्यापार गुणक
- इ) अशियायी विकास बँक
- फ) बँकेतर वित्तीय कंपन्या

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3068

[Total No. of Pages : 3

[5204]Ext. - 14
M.A. (Part - I) (For External)
ECONOMICS
Mathematical Economics and Statistical Techniques
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answers should be precise and to the point.*
- 4) *Draw neat diagrams wherever necessary.*
- 5) *Use of non-scientific calculator is allowed.*

Q1) Solve any one of the following :

[20]

- a) Factorise
 - i) $2x^2 - 10x + 12$
 - ii) $30x^2 + 52x + 14$
 - iii) $x^2 + 8x + 16$
 - iv) $A^2 - b^2$
- b) Calculate the point elasticity of demand for the demand schedule $P = 60 - 0.2Q$ where price is
 - i) zero,
 - ii) Rs. 20
 - iii) Rs. 40 and
 - iv) Rs. 60

Q2) Solve any one of the following :

[20]

- a) Use inverses to solve system of equations
$$x_1 - x_2 + x_3 = 3$$
$$2x_2 - x_3 = 1$$
$$2x_1 + 3x_2 = 4$$
- b) If a firm faces the marginal cost schedule $MC = 180 + 0.3q^2$ and the marginal revenue schedule is $MR = 540 - 0.6q^2$ and total fixed costs are Rs. 65. What is the maximum profit it can make?

P.T.O.

Q3) Solve any one of the following.

[20]

- a) The growth of production of fish for the period 1996-97 to 2002-03 is given below :

Year	Marine	Inland	Total
1996 - 97	6	3	8
1997 - 98	9	3	12
1998 - 99	11	7	18
1999 - 00	16	9	25
2000 - 01	17	12	30
2001 - 02	18	12	30
2002 - 03	13	9	21

- b) In the following grouped data 'x' are the mid points of the class intervals and 'c' is a constant. If the arithmetic mean of the original distribution is 35.84, find its class intervals.

x - c	-21	-14	-7	0	7	14	21	total
Frequency	2	12	19	29	20	13	5	100

Q4) Solve any one of the following.

[20]

- a) The following table shows that monthly expenditures of 80 students of a university on morning breakfast.

Calculate the Arithmetic Mean, Standard Deviation and Coefficient of Variance.

Expenses	No. of students
78 - 82	2
73 - 77	6
68 - 72	7
63 - 67	12
58 - 62	18
53 - 57	13
48 - 52	9
43 - 47	7
38 - 42	4
33 - 37	2

- b) Compute Correlation coefficient in the following series relating to cost of living and wages and comment :

Wages :	100	101	103	102	100	99	97	98	96	95
Cost	98	99	99	97	95	92	95	94	90	91

Q5) Solve on any four of the following.

[20]

- a) If Rs. 6000 is invested for 3 years at 8% interest compounded annually at the end of each year, what will be the final value of the investment will be?
- b) $420 = 4x + 5y$ and $600 = 2x + 9y$ Find the values of x and y.

c) Derive the determinant of matrix $A = \begin{bmatrix} 4 & 3 & 10 \\ 7 & 0 & 3 \\ 12 & 2 & 5 \end{bmatrix}$

- d) Following figures give the ages in years of newly married husbands and wives. Prepare a bi - variate Frequency Distribution.

Age of husband	24	26	27	25	28	24	27	28	25	26
Age of wives	17	18	19	17	20	18	18	19	18	19
Age of husband	25	26	27	25	27	26	25	26	26	26
Age of wives	17	18	19	19	20	19	17	20	17	18

- c) Calculate the mean for the following frequency distribution :

Marks	0 - 10	10 - 20	20 - 30	30 - 40	40 - 50	50 - 60	60 - 70	
Frequency	6	5	8	15	7	6	3	50

- f) Write a short note on merits and demerits of mean.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3069

[Total No. of Pages : 4

[5204] - Ext. - 15

M.A. (Part - I) (Annual Pattern)

(For External)

ECONOMICS

Agricultural Economics and Industrial Economics

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the Point.*

Q1) Explain the role of Agriculture in Indian Economy. **[20]**

OR

State and Explain the problems of Agriculture labour in India.

Q2) Explain the structure of Co-operative credit in India. **[20]**

OR

Explain the problems of Agricultural Marketing in India.

Q3) Explain the scope and significance of the study of Industrial Economics. **[20]**

OR

What is industrial productivity? Explain the factors affecting industrial productivity and capacity utilization.

Q4) State and explain the factors influencing Location of industries. **[20]**

OR

State and Explain the Sources of industrial finance.

P.T.O.

Q5) Write short notes on (any four)

[20]

- a) Bio Technology
- b) Contract Farming
- c) Food Security in India
- d) Problems of Small Scale Industries
- e) Role of MNC's in India
- f) Causes of unbalanced regional development of industries.

Total No. of Questions : 5]

P3069

[5204] - Ext. - 15

M.A. (Part - I) (Annual Pattern)

(For External)

ECONOMICS

Agricultural Economics and Industrial Economics

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा. [20]
किंवा
भारतातील शेतमजुरांच्या समस्या सांगा व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) भारतातील सहकारी पतपुरवठ्याची रचना स्पष्ट करा. [20]
किंवा
भारतातील शेतमाल विक्रीव्यवस्थेतील समस्या स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) औद्योगिक अर्थशास्त्राच्या अभ्यासाची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा. [20]
किंवा
औद्योगिक उत्पादकता म्हणजे काय? औद्योगिक उत्पादकता आणि उत्पादनक्षमता वापरावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) औद्योगिक स्थाननिश्चितीवर परिणाम करणारे घटक सांगा व स्पष्ट करा. [20]
किंवा
औद्योगिक वित्ताचे स्रोत सांगून स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) जैवतंत्रज्ञान
- ब) करारशेती
- क) भारतातील अन्नसुरक्षा
- ड) लघुउद्योगांच्या समस्या
- इ) बहुराष्ट्रीय महामंडळांची भारतातील भूमिका
- फ) औद्योगिक क्षेत्रिय असंतुलित विकासाची कारणे

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3070

[Total No. of Pages : 4

[5204] - Ext. - 16

M.A. (Part - I) (Annual Pattern)

(For External)

ECONOMICS

Indian Economic Policy and Labour Economics

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answers should be precise and to the Point.

Q1) Explain the trades in Indias national income in India and state the indicators of Economic development? [20]

OR

Explain the effects of Liberalization, privatization and Globalization on Indian Economy.

Q2) Explain in detail the reforms of Labour market in India. [20]

OR

Discuss the financial sector reforms in India.

Q3) Explain the nature, Scope and Importance of Labour Economics. [20]

OR

Explain the wage policy in India.

Q4) State and explain the causes and effects of labour migration. [20]

OR

Explain the current trends in collective bargaining.

P.T.O.

Q5) Write notes (any four)

[20]

- a) Poverty in India.
- b) Indias foreign Trade
- c) Capital market in India
- d) Contract Labour
- e) Characteristics of Indian Labour market.
- f) Child Labour

Total No. of Questions : 5]

P3070

[5204] - Ext. - 16

M.A. (Part - I) (Annual Pattern)

(For External)

ECONOMICS

Indian Economic Policy and Labour Economics

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) भारताच्या राष्ट्रीय उत्पन्नातील प्रवृत्ती स्पष्ट करा आणि आर्थिक विकासाचे निर्देशक सांगा. [20]
किंवा
उदारीकरण, खाजगिकरण आणि जागतिकीकरणाचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) भारतीय श्रमबाजारातील सुधारणा सविस्तर स्पष्ट करा. [20]
किंवा
भारतीय वित्त-बाजारातील सुधारणांची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) श्रम अर्थशास्त्राचे स्वरूप, व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा. [20]
किंवा
भारतातील वेतन धोरण विशद करा.
- प्रश्न 4) श्रम स्थलांतराची कारणे आणि परिणाम सांगा व स्पष्ट करा. [20]
किंवा
सामुहिक सौदाशक्तीच्या अलिकडील प्रवृत्ती स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) भारतातील गरिबी
- ब) भारताचा विदेशी व्यापार
- क) भारतीय भांडवल बाजार
- ड) कंत्राटी कामगार
- इ) भारतीय श्रमबाजाराची वैशिष्टे
- फ) बाल कामगार

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3071

[Total No. of Pages : 4

[5204] - Ext. - 21
M.A. (Part - II)
(For External)
ECONOMICS
Macro Economics - I and II
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the Point.*

Q1) Explain the concepts of GNP, GDP and NDP in detail.

[20]

OR

Explain keynesian approach of determination of equilibrium of aggregate demand and aggregate supply.

Q2) Explain the derivation of IS and LM curve.

[20]

OR

Explain the concept of acceleration. What are its Limitations.

Q3) Comment on the debates relating to definition of Money.

[20]

OR

Critically examine Fisher's Quantity theory of Money

Q4) Explain the sources of inflation.

[20]

OR

Compare the real and monetary theories of interest rate.

P.T.O.

Q5) Write short notes (any four)

[20]

- a) Relation between disposable income and consumption
- b) Automatic stabilizers
- c) Liquidity Trap
- d) Reddy committee Report
- e) High power money
- f) Taylor Rule

Total No. of Questions : 5]

P3071

[5204] - Ext. - 21

M.A. (Part - II)

(For External)

ECONOMICS

Macro Economics - I and II

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) G.N.P., G.D.P. आणि N.D.P. या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा. [20]
किंवा
एकूण मागणी व एकूण पुरवठा यांच्यातील समतोलाचा केन्स यांचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) IS व LM वक्रांची निर्मिती स्पष्ट करा. [20]
किंवा
प्रवेग संकल्पना स्पष्ट करा. त्यावरील मर्यादा कोणत्या आहेत.
- प्रश्न 3) पैशाच्या व्याख्येसंबंधीच्या वादावर भाष्य करा. [20]
किंवा
फिशर यांच्या पैशाच्या परिमाण सिद्धांताचे टीकात्मक परिक्षण करा.
- प्रश्न 4) चलनविस्ताराचे स्रोत स्पष्ट करा. [20]
किंवा
व्याज दराच्या चलनविषयक व वास्तव सिद्धांताची तुलना करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) खर्चशक्य उत्पन्न व उपभोग यामधील संबंध
- ब) अंगभुत स्थिरके
- क) रोखता सापळा
- ड) रेड्डी समितीचा अहवाल
- इ) उच्च शक्ती पैसा
- फ) टेलरचा नियम

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3072

[Total No. of Pages : 4

[5204] - Ext. - 22
M.A. (Part - II)
(For External)
ECONOMICS
Growth and Development - I & II
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answers should be precised and to the Point.*

Q1) Distinguish between Economic Growth and Economic Development. Explain the problems in defining Economic development. **[20]**

OR

Critically examine Harrod-Domar growth model.

Q2) Compare the income inequalities in developed and underdeveloped worlds. **[20]**

OR

What is urbanisation? State the problems of urbanisation.

Q3) Explain in detail the role of Industrialisation in economic Development. **[20]**

OR

Compare the role of monetary policy and Fiscal policy in Economic Development.

Q4) Explain the role and function of International monetary fund. **[20]**

OR

Explain the role of market in developmental processes.

P.T.O.

Q5) Write short notes (any four)

[20]

- a) Development Gap and H.D.I.
- b) Cobb. Douglas production function
- c) Age structures of population & Economic development
- d) Social Infrastructure and Economic Development
- e) Export promotion Vs Import substitution
- f) Self Help groups

Total No. of Questions : 5]

P3072

[5204] - Ext. - 22

M.A. (Part - II)

(For External)

ECONOMICS

Growth and Development - I & II

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) आर्थिक वृद्धी आणि आर्थिक विकास यातील फरक सांगा आर्थिक विकासाची व्याख्या करण्यातील समस्या स्पष्ट करा. [20]

किंवा

हेरॉड-डोमार यांच्या वृद्धी प्रतिमानाचे टिकात्मक परिक्षण करा.

प्रश्न 2) विकसित आणि अर्धविकसित जगातील उत्पन्न विषमतेची तुलना करा. [20]

किंवा

शहरीकरण म्हणजे काय? शहरीकरणाच्या समस्या सांगा.

प्रश्न 3) आर्थिक विकासातील औद्योगिकीकरणाची भूमिका सविस्तर स्पष्ट करा. [20]

किंवा

आर्थिक विकासात चलनविषयक धोरण व राजकोषीय धोरण यांच्या भूमिकांची तुलना करा.

प्रश्न 4) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची भूमिका आणि कार्ये स्पष्ट करा. [20]

किंवा

विकास प्रक्रियेतील बाजारपेठेची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) विकासातील अंतर आणि मानवी विकास निर्देशांक
- ब) कॉब. डग्लस उत्पादन फलन
- क) लोकसंख्येची वयोमानानुसार रचना व आर्थिक विकास
- ड) सामाजिक पायाभूत सुविधा आणि आर्थिक विकास
- इ) निर्यात प्रोत्साहन विरूद्ध आयात पर्यायीकरण
- फ) स्वयं साहाय्यता गट

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3073

[Total No. of Pages : 4

[5204] - Ext. - 23

M.A. (Part - II)

(For External)

ECONOMICS

Modern Banking and Research Methodology

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the Point.*

Q1) Explain the role of financial system in economic development. **[20]**

OR

State the functions of modern banks in India.

Q2) Explain the nature and types of Non-banking Financial Institutions in India. **[20]**

OR

Explain the role of foreign exchange market.

Q3) What is research? Explain the types of research. **[20]**

OR

What is primary data? Explain the sources of primary data.

Q4) Explain the importance of Graphs and Diagrams in research. **[20]**

OR

Explain the stages of report writing.

P.T.O.

Q5) Write short notes (any four)

[20]

- a) Balance sheet of a commercial Bank
- b) Progress of E-Banking in India
- c) Provident Fund
- d) Importance of Social research
- e) Historical Method of research
- f) Merits and demerits of mode

Total No. of Questions : 5]

P3073

[5204] - Ext. - 23

M.A. (Part - II)

(For External)

ECONOMICS

Modern Banking and Research Methodology

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) आर्थिक विकासातील वित्तीयप्रणालीची भूमिका स्पष्ट करा. [20]
किंवा
भारतातील आधुनिक बँकांची कार्ये सांगा.
- प्रश्न 2) भारतातील बँकेतर वित्तीय संस्थांचे स्वरूप आणि प्रकार स्पष्ट करा. [20]
किंवा
विदेश विनिमय बाजाराची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) संशोधन म्हणजे काय? संशोधनाचे प्रकार स्पष्ट करा. [20]
किंवा
प्राथमिक तथ्य म्हणजे काय? प्राथमिक तथ्यांचे स्रोत स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) आलेख आणि आकृत्यांचे संशोधनातील महत्व स्पष्ट करा. [20]
किंवा
अहवाल लेखनातील पायऱ्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) व्यापारी बँकेचा तालेबंद
- ब) भारतातील इ-बँकिंगची प्रगती
- क) भविष्य निर्वाह निधी
- ड) सामाजिक संशोधनाचे महत्व
- इ) संशोधनाची ऐतिहासिक पध्दत
- फ) बहुलकाचे गुण आणि दोष

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3074

[Total No. of Pages : 4

[5204] - Ext. - 24
M.A. (Part - II) (For External)
ECONOMICS
Demography and Rural Development
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the point.*
- 4) Draw diagrams wherever necessary.*

Q1) Give a brief outline of growth and distribution of World Population since - 1951. **[20]**

OR

Critically evaluate optimum Population Theory.

Q2) Explain the features of India's National Population Policy - 2000. **[20]**

OR

Explain the nature of infant mortality in India. State the causes of high infant mortality in India.

Q3) Explain the Gandhian Approach of rural development and comment on its impact on rural development in India. **[20]**

OR

What is infrastructure? Review the growth of irrigation, electricity and communication in India.

P.T.O.

Q4) Explain the causes of rural indebtedness in India and discuss the measures used by government to eliminate the rural indebtedness. **[20]**

OR

What are the causes of rural migration? Explain its impact on rural development.

Q5) Write short notes on (any four) : **[20]**

- a) Scope of Demography
- b) Methods of contraception
- c) Sex Ratio in India
- d) Trends in cropping pattern in India since - 1991
- e) Nature of rural unemployment
- f) Swarn Jayanti Gram Swarojgar Yojana

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 5]

P3074

[5204] - Ext. - 24

M.A. (Part - II) (For External)

ECONOMICS

Demography and Rural Development

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) 1951 पासून जागतिक लोकसंख्येची विभागणी व वृद्धी चा थोडक्यात आराखडा मांडा. [20]

किंवा

पर्याप्त लोकसंख्या सिध्दान्तांचे टीकात्मक मुल्यमापण करा.

प्रश्न 2) भारताचे राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण 2000 ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [20]

किंवा

भारतातील बालमृत्यूचे स्वरूप स्पष्ट करा. भारतात बालमृत्यू जास्त आसण्याची कारणे सांगा.

प्रश्न 3) ग्रामीण विकास विषयक गांधीजीचा दृष्टीकोन विशद करा आणि त्याचा भारतीय ग्रामीण विकासावरील प्रभावावर भाष्य करा. [20]

किंवा

पायाभुत सुविधा म्हणजे काय? जलसिंचन, विधुत आणि संदेश वहन यातील वृद्धीचा भारताच्या संदर्भात आढावा घ्या.

प्रश्न 4) भारतातील ग्रामीण कर्जबाजारी पणाची कारणे स्पष्ट करा. ग्रामीण कर्जबाजारी पणा दुर करण्यासाठी सरकारने योजलेल्या उपायाची चर्चा करा. [20]

किंवा

ग्रामीण स्थंलतराची कारणे कोणती? त्यांचा ग्रामीण विकासावरील प्रभाव विशद करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

- अ) लोकसंख्या शास्त्रांयी व्याप्ती
- ब) संतती नियमन पध्दती
- क) भारतातील स्त्री-पुरुष प्रमाण
- ड) 1991 पासुन भारतातील पीक रचनेतील प्रवृती
- इ) ग्रामीण बेरोजगारीचे स्वरूप
- फ) स्वर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3075

[Total No. of Pages : 4

[5204] - Ext. - 25

M.A. (Part - II)

(For External)

ECONOMICS

World Economy and Economics of Environment

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the Point.*

Q1) Explain in detail the structure and components of Global Economy. **[20]**

OR

State the objectives and role of organization for Economic Co-operation and development. (OECD).

Q2) State the possibilities of industrial development in Africa and what are it's limitations. **[20]**

OR

Explain in detail the major issues of economic development in south east Asia.

Q3) Explain the Nature, scope and Significance of economics of environment. **[20]**

OR

Explain the effects of environment on human being.

Q4) Explain the role of Private and Public sector's in environment Protection. **[20]**

OR

Explain the effect's of technological changes in Agriculture sector on environment.

P.T.O.

Q5) Write short notes on (any four)

[20]

- a) Real estate Prices and economic crisis in Japan
- b) Features of Global Economy
- c) Role of BRICS
- d) Cost-Benefit Analysis
- e) Environment Education
- f) Effect's of Global warming

Total No. of Questions : 5]

P3075

[5204] - Ext. - 25

M.A. (Part - II)

(For External)

ECONOMICS

World Economy and Economics of Environment

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) जागतिक अर्थव्यवस्थेची रचना व घटक स्पष्ट करा. [20]

किंवा

आर्थिक सहकार्य आणि विकास संघटनांचे (OECD) उद्दिष्टे व भूमिका सांगा.

प्रश्न 2) आफ्रिकेतील औद्योगिक विकासाच्या संभाव्यता सांगा. आणि त्यावरील मर्यादा कोणत्या ते सांगा. [20]

किंवा

दक्षिण पूर्व आशियातील आर्थिक विकास विषयक प्रमुख मुद्दे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) पर्यावरण अर्थशास्त्राचे स्वरूप, व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा. [20]

किंवा

पर्यावरणाचे मानवा वरील परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पर्यावरण संवर्धनात खाजगी आणि सार्वजनिक क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा. [20]

किंवा

कृषी क्षेत्रातील तांत्रिक बदलांचे पर्यावरणावरील परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) जपान मधील वास्तव मालमता किंमती आणि आर्थिक आरिष्ट्ये
- ब) जागतिक अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये
- क) ब्रिक्स (BRICS) ची भूमिका
- ड) खर्च-लाभ विश्लेषण
- इ) पर्यावरण शिक्षण
- फ) ग्लोबल वार्मिंगचे (Global Warming) परिणाम.

